ПЛАНЪ

подземельнаго участка № III отдѣленнаго отъ земель фольверка Палломойзъ, частнаго имѣнія

Мало-Конгота

лежащаго въ Лифляндской губерніи и въ Юрьевск. уѣздѣ.

Юрьево-Верроское
№ 9268.

Масштабъ 1:2600

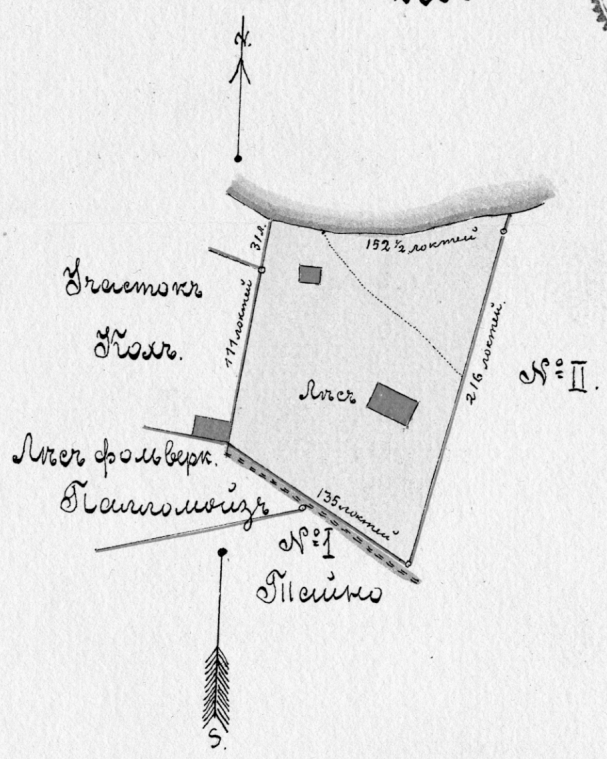

Вѣрность сего плана по которому площадь участка № III составляетъ 1 десятинъ 1926 кв. саж. 26 кв. фут. равно 2,36 лофшт. стоимостью 1 тал. 1 грошей удостовѣряетъ симъ

гор. Юрьевъ, іюня 12 дня 1911 года.

Присяжный землемѣръ: Людовикъ Якобсенъ

ТИП. К. СЕЕТА, ЮРЬЕВЪ

Emade Puhkekodu

Afanasjevi suvilast järgmise krundi koos sellel paiknenud hoonetega ostis 4. augustil 1911 Otto von Ungern-Sternbergilt Tartu kaupmehe Robert Julius Brocki tütar Valerie Brock.

Algselt paiknes krundil üks ühekorruseline suvila ärklitubadega - 6 toa ja köögiga - ning üks ühekorruseline puust elumaja ühe toaga.

8. oktoobril 1936 müüs Valerie Brock krundi 2500 krooni eest Tartu ärimees Hendrik Niilendile.

8. jaanuaril 1937 sai Hendrik Niilend Elva alevivalitsuselt loa keldri ja kuuri ehitamiseks ning elumaja ümberehituseks. Ehitustöödega alustas H. Niilend ilmselt juba enne ametliku ehitusloa saamist. 17. novembril 1936 koostatud kinnisvara hindamise akti järgi oli varasem suurem hoone ümber ehitatud kahekorruseliseks elumajaks, mille alumisel korrusel oli 5 tuba, 3 kinnist verandat ja 2 kööki, ülemisel korrusel aga 5 tuba, 3 kinnist verandat ja üks köök. Ehitustööd lõppesid 1937. aasta mais.

Leheküljel 38 on näha hoone vaade enne ümberehitust Verevi järvelt ja joonisel lk 37 punktiirjoonega ümberehitatava maja katus. Esmalt planeeritud lahtiste rõdudega teise korruse (vt joonis lk 39) asemel ehitati kinnised verandad (vt joonis lk 41). Ümberehitusprojekti koostas arhitekt Adolf Käsper. Ümberehitusprojekti kogumaksumus oli 225 krooni.

1938. aastal ostis krundi koos maja ja sisustusega 12000 krooni eest Kodumajanduskoda[I]: "1) esimesel korral - kuus reformpõhjaga voodit ühes madratsitega, ühe lapsevoodi õlgkotiga, ühe lamamise tooli madratsiga, ühe kusheti, ühe sohva punase plüüshiga, neli pehmet tooli punase plüüshiga, ühe riidekapi kolme ukse ja peegliga, ühe riidekapi kahe uksega, kolm suurt söögilauda, kolm ööllauda, neli harilikku lauda, kaks valget pesulauda, kaks raudjalga pesukausi jaoks, üksteist sarapuust aiatooli, ühe valge puust tugitooli, viisteist harilikku tooli, ühe rohelise pehme tooli, kolm käterätiku nagi seintel, ühe väikese seinapeegli, ühe köögilaua, ühe köögikapplaua, ühe köögi seinariiuli, ühe köögipingi ja kaks voolumõõtjat, ja 2) teisel korral - kuus reformpõhjaga ja mereheinast madratsitega voodit, ühe õlgkotiga lapsevoo-

I Kodumajanduskoda oli Eesti Vabariigi kutsealane omavalitsus aastatel 1936-1940, mis rajati "kodumajanduse alal teotsevate naisorganisatsioonide koondamiseks, kodumajanduse esinduseks ja huvide kaitseks, samuti kodumajanduse kutse arendamiseks sotsiaalsele ühistööle koigi teiste kutsetega". 1934. aasta rahvaloenduse andmeil elas linnades ja alevites 33 % ning maal 67% naistest. Seega valisid linnad ja alevid Naisliidu kaudu 16 esindajat ja Maanaiste Keskseltsi kaudu 34 esindajat Kodumajanduskoja liikmeteks. Lisaks liikmetele, kes valiti naisorganisatsioonide poolt, valis koda kuni 16 liiget asjatundjate seast koja tegevuse aladelt.

1938. aasta Eesti Vabariigi Põhiseaduse järgi oli kahekojalise Riigikogu teine koda Riiginõukogu, mille kooseisu kuulus ka üks Kodumajanduskoja valitav liige. I Riiginõukogu koosseisus esindas Kodumajanduskoda Linda Eenpalu.

Created with Master PDF Editor - Demo - non-commercial use only.

Emade Puhkekodu avamine Elvas 14. mail 1939.
Foto: Eesti Rahva Muuseum (ERM TM Fk 3905).

Kodumajanduskoja algatusel avatud Emade Puhkekodu Elvas juulis 1939. Fotograaf: Elmar Kald.
Foto: Tartu Ülikooli muuseum (ÜAM F 476:454 F).

Created for research purposes only.

di, ühe madratsiga lamamistooli, ühe kusheti, ühe pehme tooli, ühe rohelise riidega sohva, kaks suurt tugitooli rohelise riidega, neli väikest pehmet tugitooli rohelise riidega, ühe ovaalse karnituurlaua, kaks puhvetikappi, kaks suurt söögilauda, ühe suure ümmarguse söögilaua, neli harilikku lauda, ühe kummutilaua, kolm väikest lauda, ühe köögi-kapplaua, ühe köögi-seinariiuli, ühe köögipingi, ühe väikese köögi seinakapi, ühe riiuli köögiämbrite jaoks, ühe suure tammepuust riidevarna seinal, ühe väikese riidevarna seinal, ühe puust riidevarna, ühe raudjala pesukausi jaoks, ühe puust pesukasti, ühe riidekappi kolme uksega ja peegliga, kaks riidekappi kahe uksega, kaksteist tooli, ning elektri sisseseade igas ruumis, armatuurid, amplid, mida akendel leiduvad kardinad, neli nöörpõhjaga puust voodit teenijate jaoks, kaks ahjuroopi, kaks tuletangi, kolm aknastroofi ja ühe voolumõõtja."

Emade puhkekodu asutamise idee taga oli ühiskonnategelane Helmi Mäelo. Emade puhkekodu jaoks koguti 12000 krooni, pärast hoone ostmist tehti seal 8500 krooni eest põhjalik remont.

Puhkekodu avati pidulikult 14. mail 1939. Kohal olid külalised välismaalt, Eesti Kultuurfilm tegi avamisest filmi. Avamisaktus toimus puhkekodu ühel rõdul. Vaimuliku talituse ja hoone pühitsemise pidas Elva koguduse õpetaja Aleksander Bender. Puhkekodu juhatajaks määrati preili Selgis.

"Tehes ringkäiku puhkekodu hoones, wõib konstanteerida kokkuwõttes, et emade heaolu eest on hoolitsetud kõigi wõimaluste kohaselt. Ruumid on wärskelt wärwitud, mööbel lihtne, kuid korralik. Teisel korral leidub ajakohane pesemise- ja dushiruum. Köök allkorral on samuti ajakohaselt sisustatud. Iseenesest köök on küll wäikesewõitu, kuid puhkekodu juures on ka suweköök olemas wäikeses tiibehituses, mis laseb end kasutada. Õu ja park kodu juures otse Werewi järwe kaldal wõimaldawad mõnusat omaette olelemist puhkawatele emadele. Rajamisel on järwe äärde wäike liiwarand. Ent käe-jala juures on ka Elwa supelrand, kuhu need, kellel selleks lusti, wõiwad igal ajal minna päewitama ja suplema." kirjeldatakse 14. mail 1939 ajalehes Postimees sama aasta 1. aprillil uksed avanud puhkekodu võimalusi.

Puhkekodu oli mõeldud tegutsema aastaringselt. Päevatasuks küsiti igalt emalt üks kroon, ent vaesemad emad said puhkekodus olla tasuta. Emade ülalpidamiseks asutati üleriigiline emade puhkefond.

Kodumajanduskoja likvideerimise järel pärast 1940. aasta riigipööret jäi Emade Puhkekodu alles, tegutsedes oma alges hoones veel vähemalt 1940. aastal.

Pole teada, mis otstarbel kasutati hoonet ajavahemikus 1941 - 1946, ent 1947. aastal kuulus hoone, toonase adressiga H. Raudsepa 3, Tervishoiuministeeriumile ja seal asus lastesõim. 1954. aastal anti hoone üle Elva Väikelastekodule.

Enne nõukogude okupatsiooni oli selle krundi kinnistu number kinnistusraamatus 1248 ja krundi number 159 leheküljel 10 paikneval plaanil.

1950. aastatel krundid 159 ja 160 liideti ning hiljem eraldati krundist Elva Pioneerilaagri söökla, praeguse aadessiga H. Raudsepa tn 1. Aja jooksul on krundil olnud erinevad aadressid: Vene tn 3, Vene tn 5, Pioneeri tn 1, Pioneeri tn 3, H. Raudsepa tn 3, Järve tn 1a.

Created with Master PDF Editor - For non-commercial use only.

Kodumajanduskoja algatusel avatud Emade Puhkekodu Elvas juulis 1939. Fotograaf: Elmar Kald.
Foto: Tartu Ülikooli muuseum (ÜAM F 476:455 F).

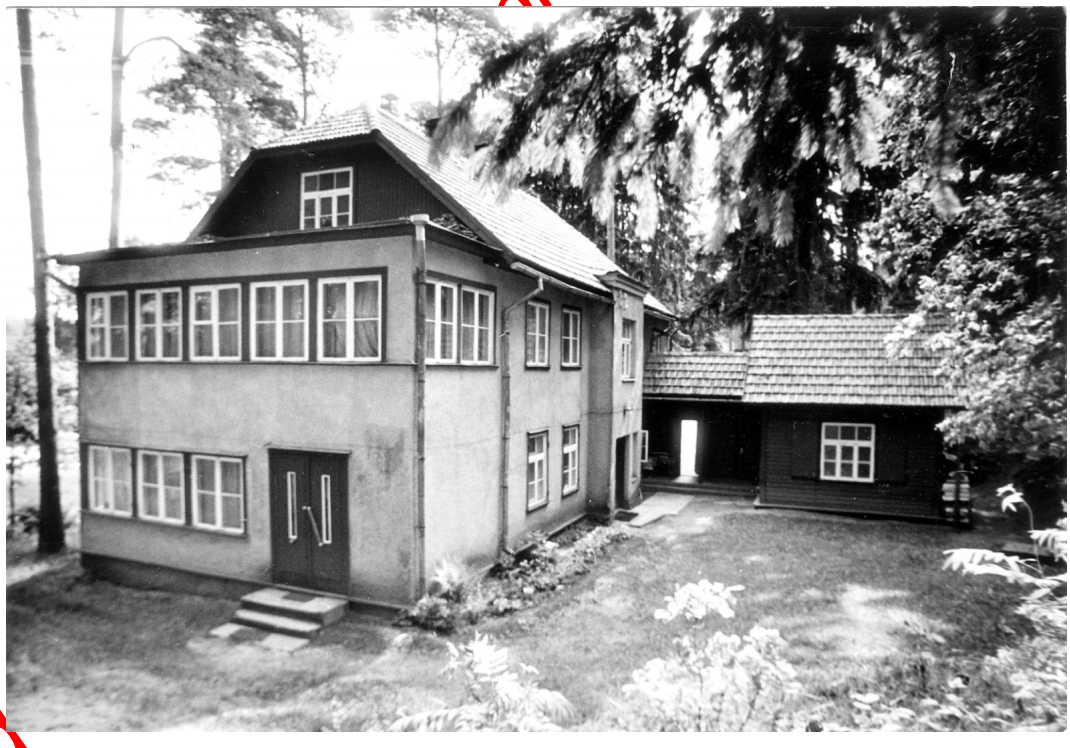

Elva Väikelastekodu hoone aadressil Järve 1A 1990. aastal.
Foto: SA Elva Laste- ja Perekeskus.

Created for research purpose only.

Ajalehes Postimees nr. 129, 14. mail 1939 avaldatud
Emade Puhkekodu sisevaated.
Fotod: Rahvusarhiiv (EAA.2111.1.14513).

Created with Ma
mercial use only.

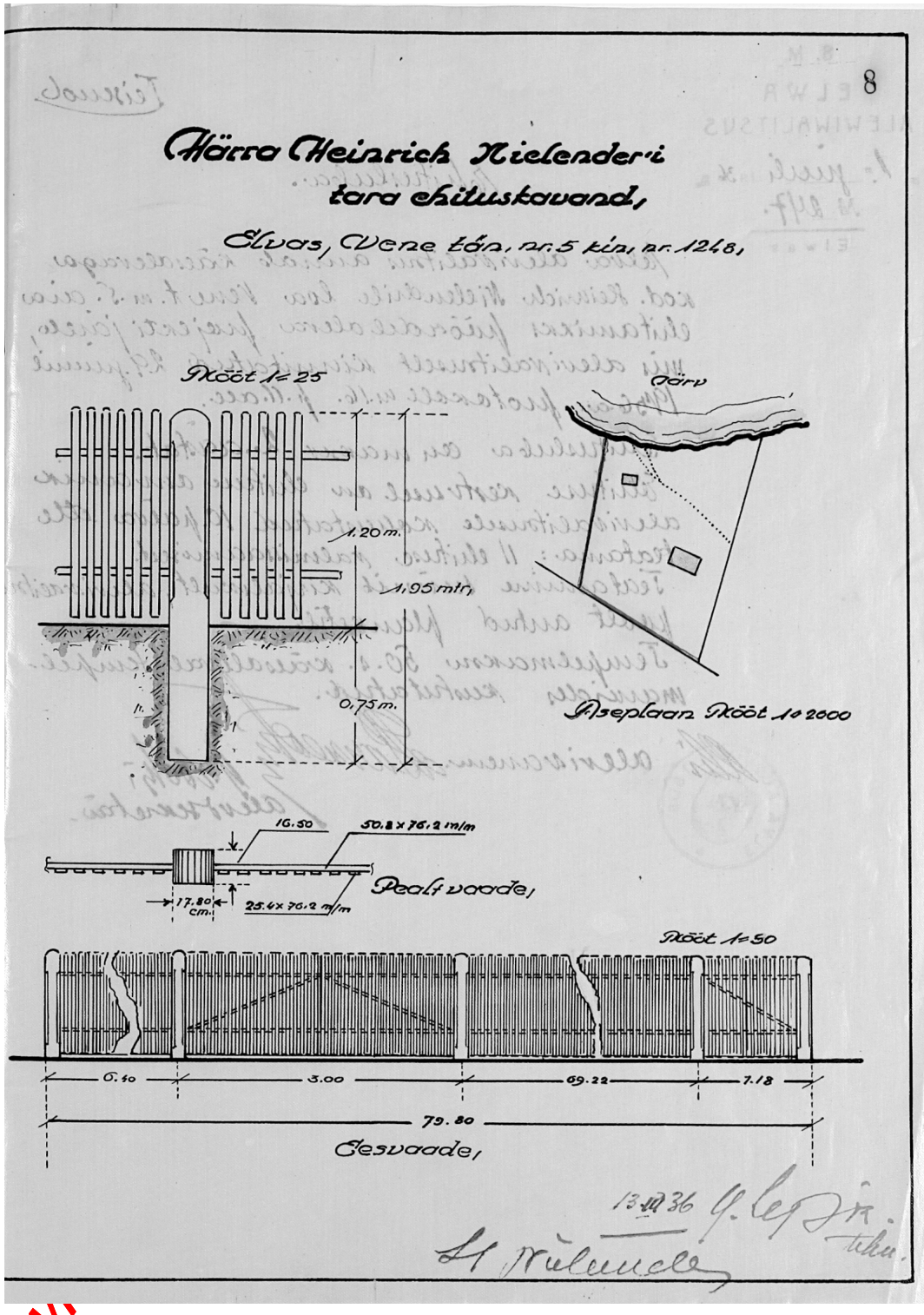

Hendrik Niilendi poolt tellitud tara ja maja ehituskavand, mis on avaldatud järgnevatel leheküljedel. Leheküljel 38 on näha hoone vaade enne ümberehitamist Verevi järvelt. Algselt planeeritud lahtiste rõdudega teise korruse (vt joonis lk 39) asemel ehitati kinnised verandad (vt joonis lk 41).
Allikas: Rahvusarhiiv (ERA.2951.4.118).

Created w... ...se only.

HEINRICH NIELÄNDERI MAJA, ELVAS, VENE T.
K.I.N.N. NR. 1248.
ÜMBEREHITUSE NING JÄÄKELDRI JA KUURI PÜSTITAMISE KAVAND.

1936. VEREVI JÄRV

Allkirjastatud otsusega 29. juunist 1936 nõutakse nr. 16 p. 11. all kääsaadud ehitusprojekt kinnitatud. 18.89
Elvas, 1. juulil 1936.
Linnavalitsuse ehitusosakonna allkirjastatud.

11,50

KAEV

AED

PARK

KRUNDI PIND = 8770,04 m²

HOONETE PIND =

67,46

ÕU

8,50

LÄMMUTAMISELE

14,50

131,67

33,75

VENE TÄN.

82,29

ASENDI PLAAN.

MÕÕT 1:1000.

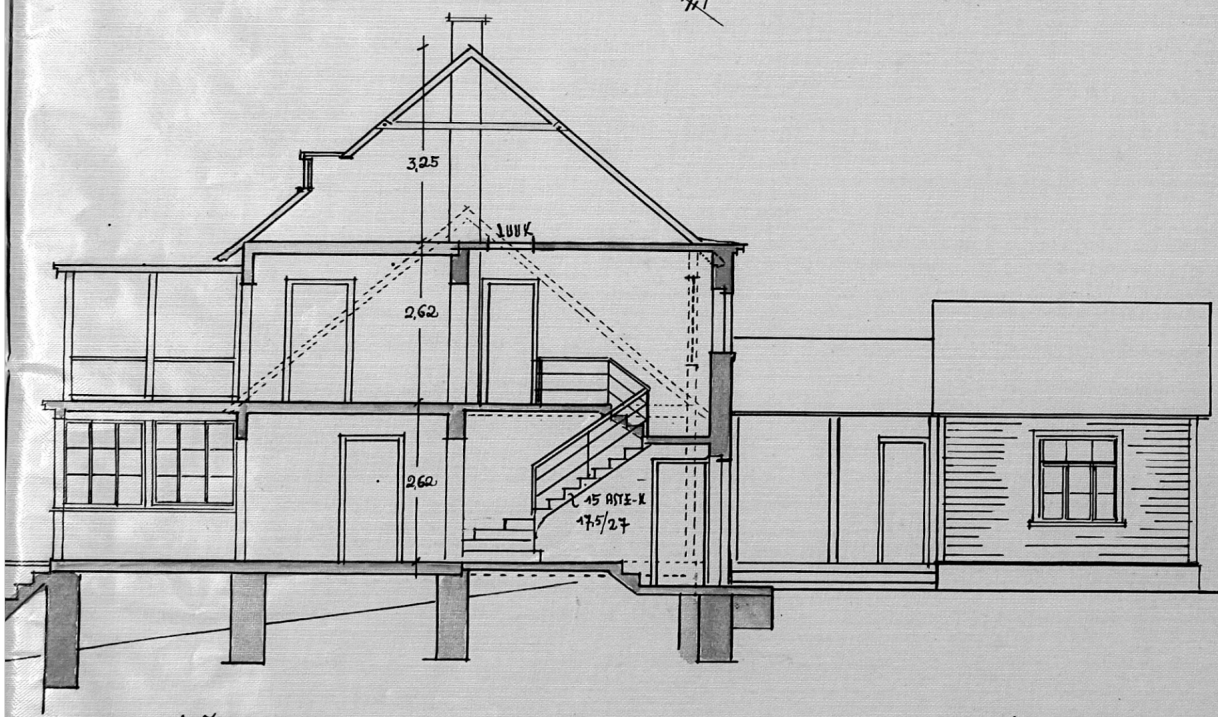

LÕIGE A-A.

MÕÕT 1:100.

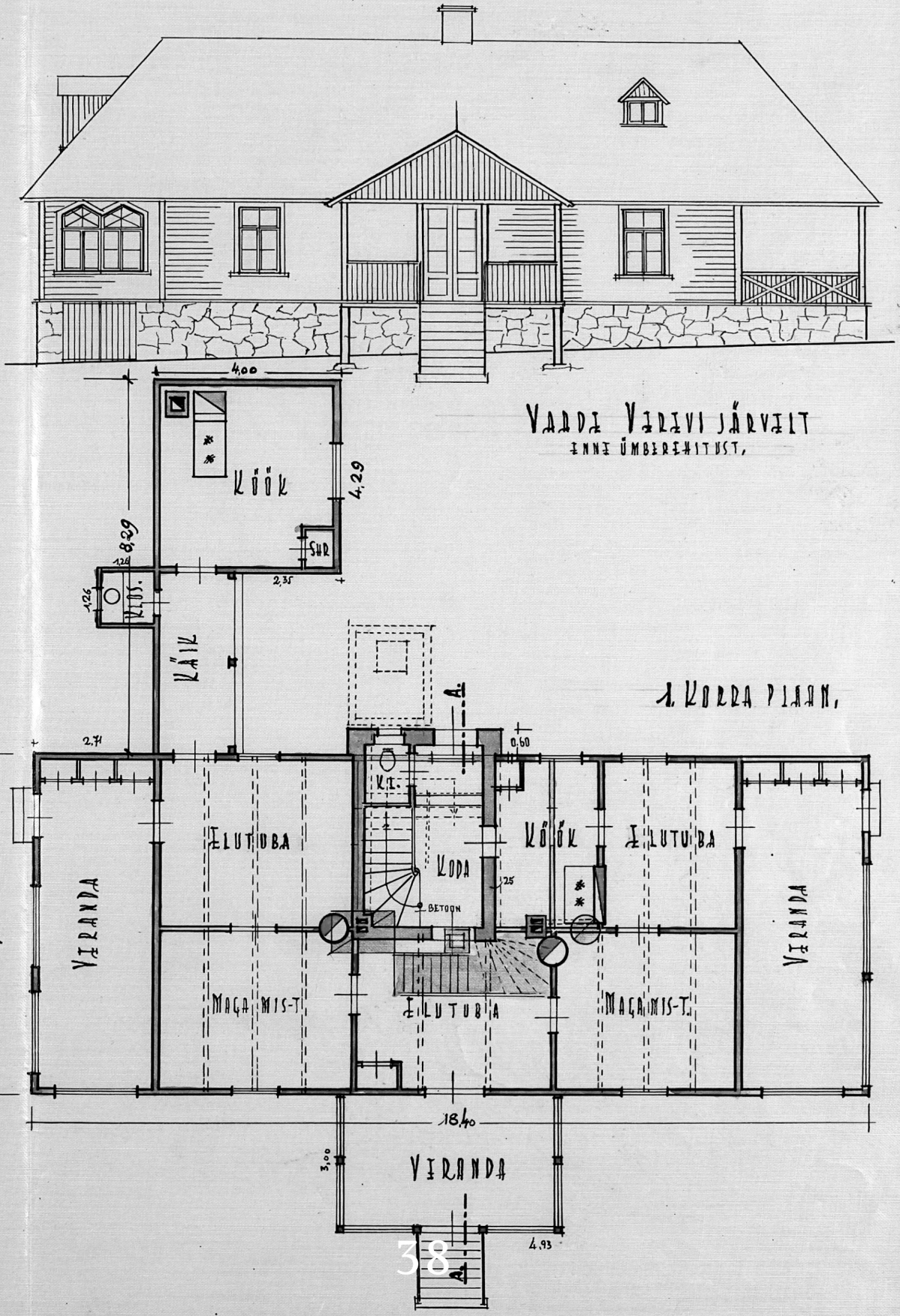
VARDI VARIVI JÄRVELT
ENNE ÜMBEREHITUST.
1. KORRA PLAAN.
4,00
KÖÖK
4,29
SUR
8,29
1,24
1,26
KLOS.
2,35
KÄIK
A
2,71
0,60
K.T.
ELUTUBA
KODA
KÖÖK
ELUTUBA
VERANDA
1,25
BETOON
7,50
MAGA MIS-T.
ELUTUBA
MAGA MIS-T.
18,40
3,00
VERANDA
4,93
A

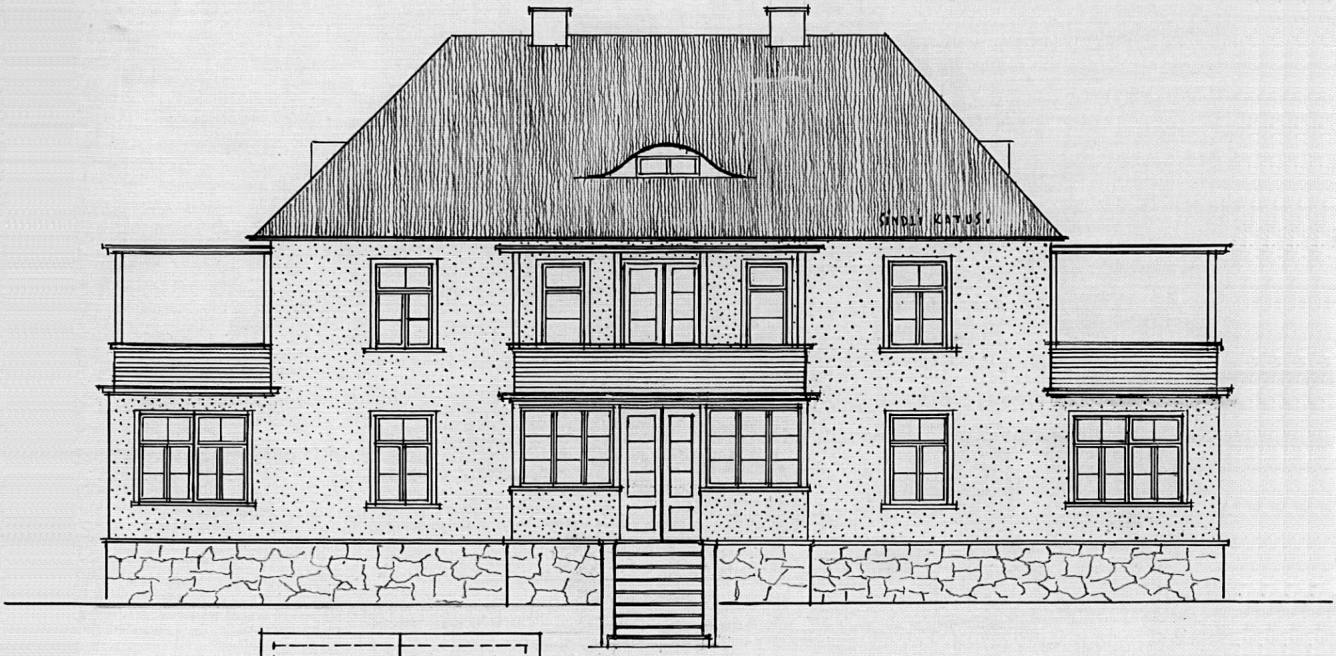

Vaade Virtsu järvelt
ümberehitatult.

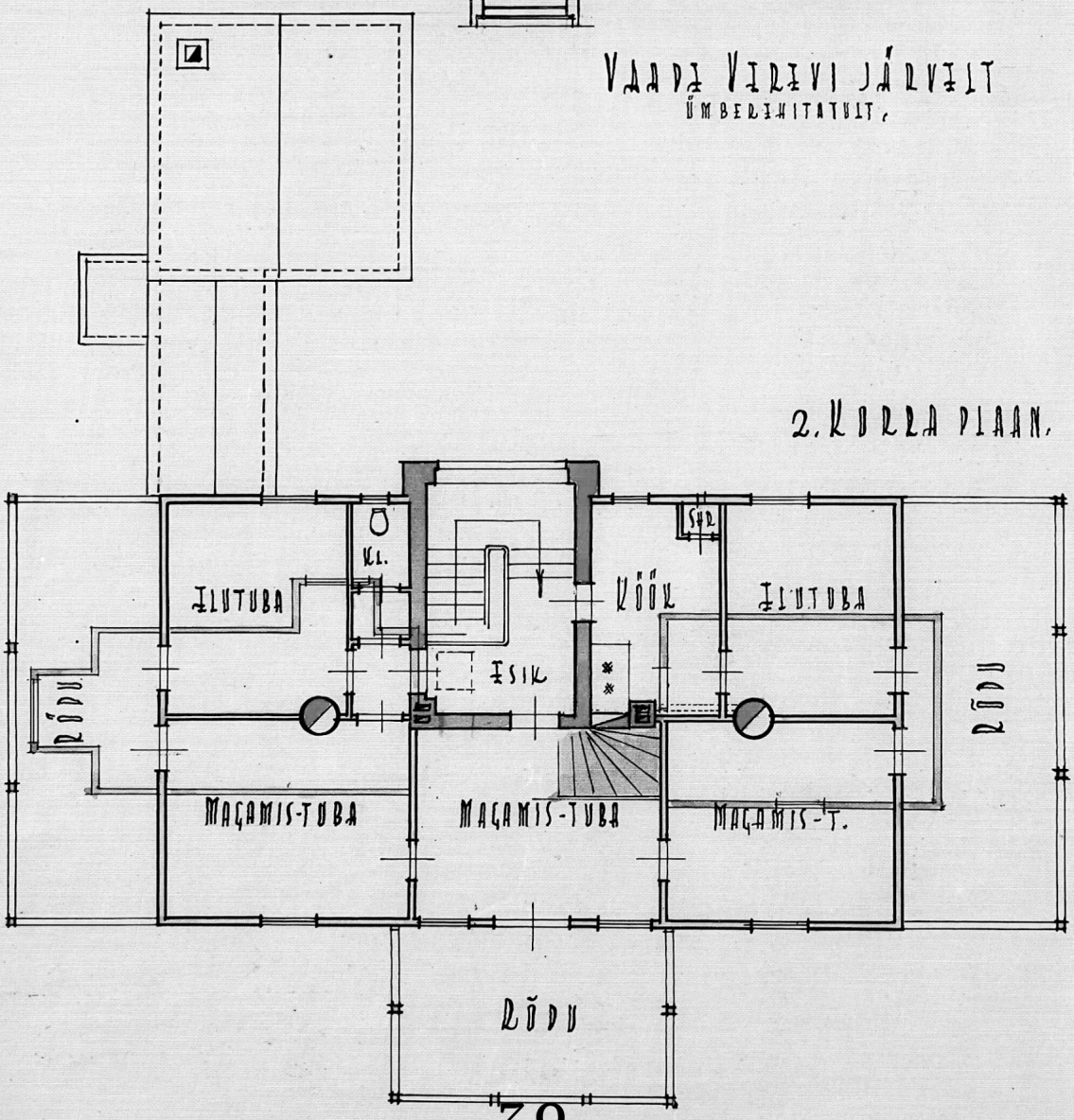

2. korra plaan.

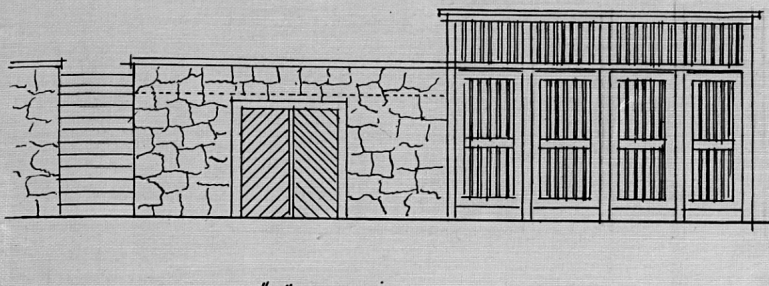

VAADE JÄÄKELDRILE JA PUUKUURILE ÕUE POOLT.

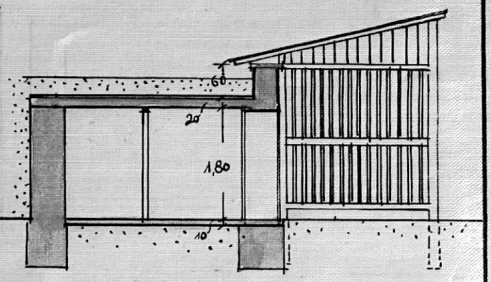

LÕIGE B-B.

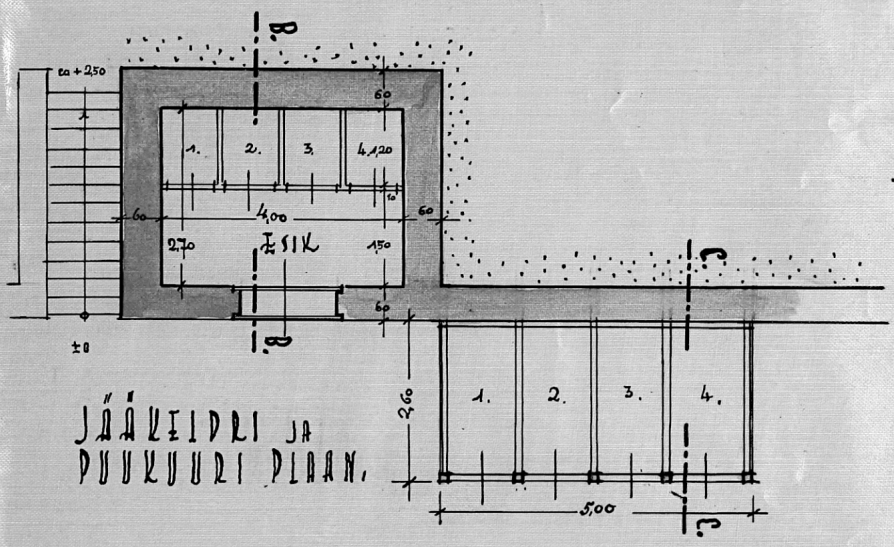

JÄÄKELDRI JA PUUKUURI PLAAN.

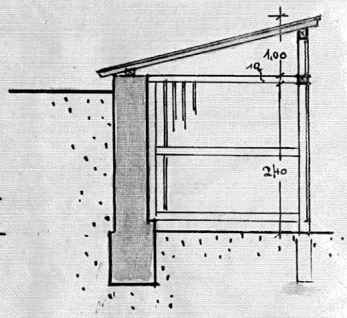

LÕIGE C-C.

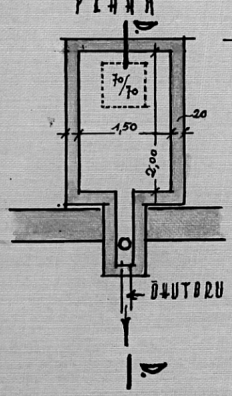

MUSTUSE KAEVU PLAAN

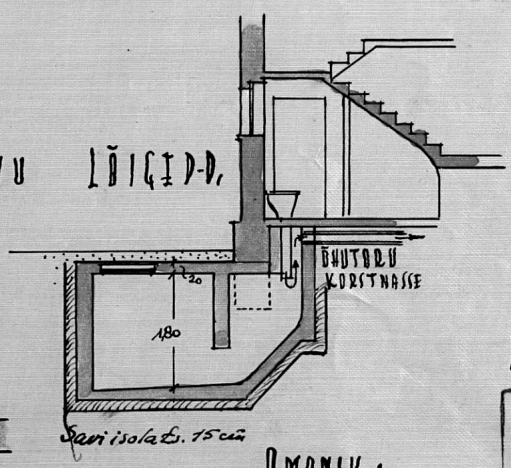

LÕIGE D-D.

KOOSTANUD 27. JUUN. 1936.

OMANIK:

H. Rätsepale

Arhitektuurbüroo.
Dipl.ins. A. Kesper.
Tallinn, Lõõtse 3
Tel. 471-28

A. Kesper

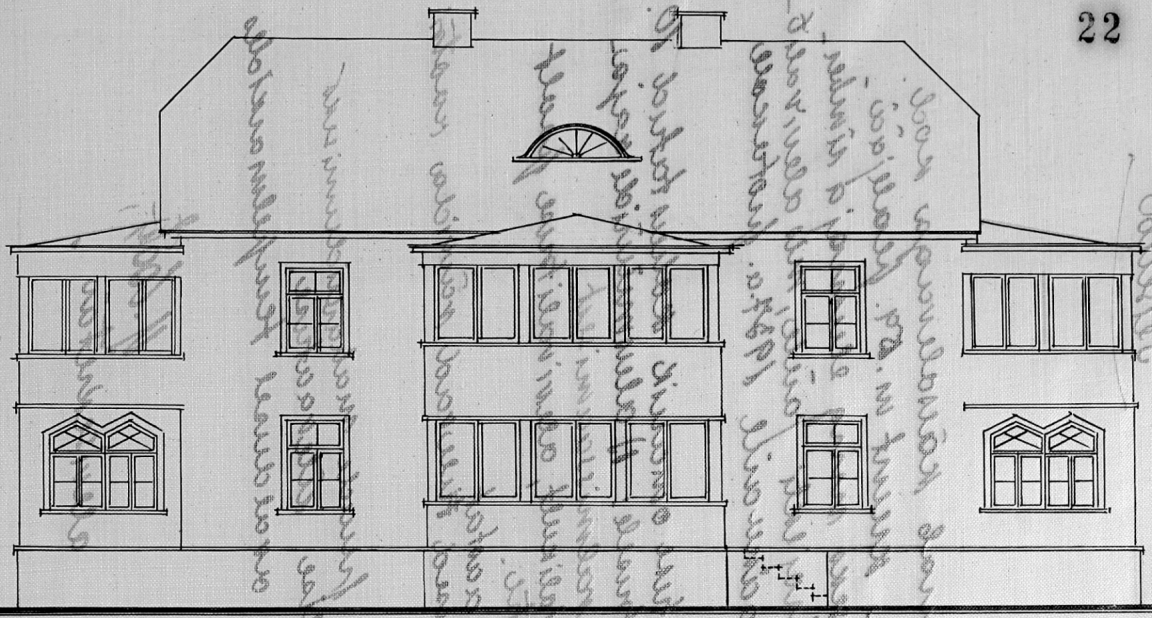

VAADE VEREVI JÄRVELT.

ÜMBEREHITATULT.

2. KORRA PLAAN.

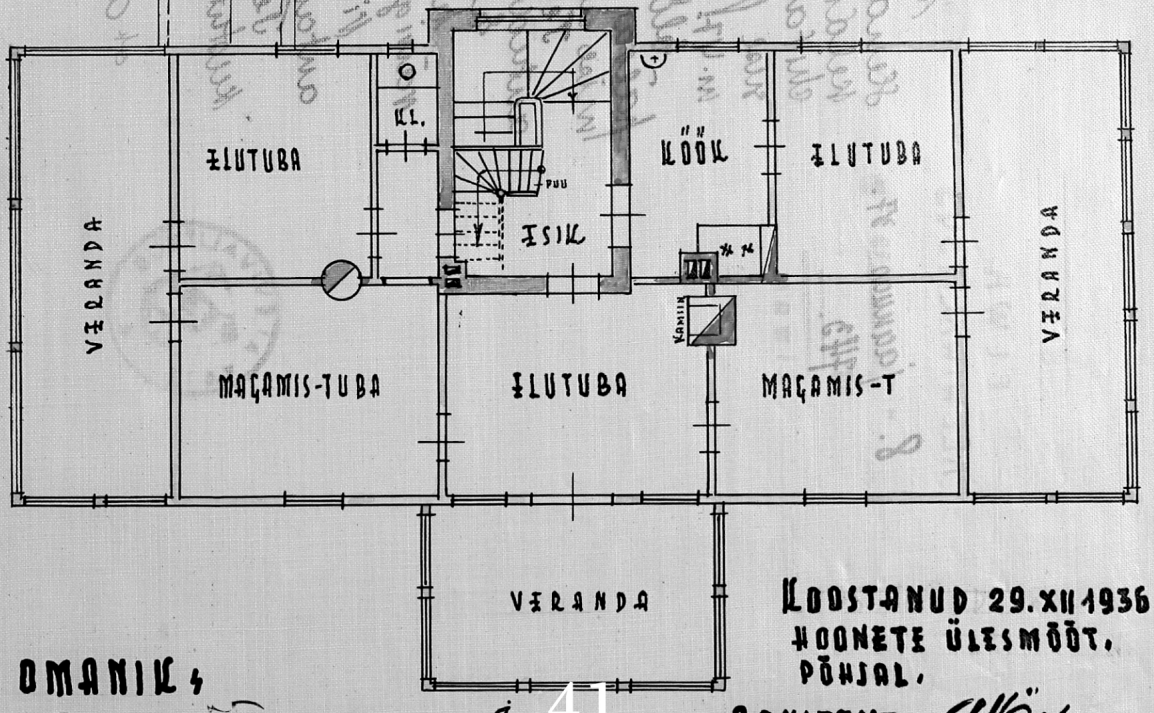

KOOSTANUD 29.XII 1936.
MOONETE ÜLESMÖÖT.
PÕHJAL.

OMANIK:

ARHITEKT:

TALLINN, LÄTTE 3.